

Økonomi- og Erhvervsministeriet

Redegørelse af 15. juni 2005 om erhvervslivet og reguleringen 2003/04

Økonomi- og erhvervsministeren

1. Indledning

Det er regeringens mål, jf. regeringsgrundlaget '*Nye Mål*'¹, at reducere de administrative byrder med op til 25 pct. i 2010, for at forbedre de danske virksomheders konkurrenceevne. Det er samtidig vigtigt for regeringen, at også de love og regler, som er vedtaget i EU, har så få administrative byrder og negative økonomiske konsekvenser for virksomhederne som muligt. Det er nødvendigt, hvis den enkelte virksomhed skal kunne udfolde sig og klare sig i en åben og international økonomi. Gode love og regler er med til at fremme et konkurrencedygtigt og bæredygtigt samfund. Samtidig er det vigtigt, at love og regler ikke giver unødige administrative byrder for virksomhederne og forenkles der, hvor de ikke er helt i top.

Som led i at reducere de administrative byrder har regeringen indført en ny systematisk målemetode, som kan vise størrelsen og sammensætningen af de administrative byrder for erhvervslivet inden for de enkelte ministerier. Denne metode kaldes AMVAB (Aktivitetsbaseret Måling af Virksomhedernes Administrative Byrder) og er et vigtigt redskab for en målrettet og systematisk forenklingssindsats. Målingerne af alle ministerierne vil først være afsluttet ved udgangen af 2005, hvorefter det vil være muligt at se den samlede udvikling i de administrative byrder siden november 2001. De første foreløbige målinger tyder på et mindre fald i de administrative byrder.

Danmark har også arbejdet for, at der på europæisk niveau etableres en tilsvarende systematisk måling af de administrative byrder. Et andet positivt fingeraftryk er blevet sat gennem indspil til Kommissionens løbende regelforenklingsarbejde.

Samtidig viser den seneste opgørelse af antallet af nye love med administrative konsekvenser for erhvervslivet, at der nationalt i folketingssamlingen 2003/04 blev vedtaget flere love med løbende lettelser end året før. Opgørelsen viser dog også, at der er kommet flere love med små byrder, mens der er færre med store byrder. I forhold til foregående år er der sket en stigning i antallet af bekendtgørelser, som medfører administrative byrder. Det er således forsat nødvendigt med en effektiv indsats. Indsatsen gælder både i forhold til de nye regler, som kommer til, og regler som allerede eksisterer. Derfor sætter regeringen yderligere fokus på at lette de administrative byrder og forbedre reglerne gennem²:

- *Øget fokus på ny lovgivning*
- *Systematisk regelforenklning*
- *Målrettet dialog med erhvervslivet*
- *Konkrete tiltag, som skal føre til mindre administration*
- *Færre barrierer for digital forvaltning*
- *Større åbenhed om strengere krav end EU-reglerne foreskriver*
- *Reduktionsmål på EU-niveau*

Redegørelsen er en opfølgning på Folketingets motiverede dagsorden D 92 af 29. april 1997, som pålægger regeringen hvert år at fremlægge en rapport, der belyser hvilke love og regler med administrative

¹ '*Nye mål*' - Regeringsgrundlaget (2005), Regeringen.

² Tiltagene er yderligere beskrevet i redegørelsens afsnit 5.

konsekvenser, der er indført eller afskaffet i samtlige ministerier. Redegørelsen indfrier desuden regeringens forpligtelse i henhold til V 45 af 18. januar 2001 til at orientere Folketinget om udviklingen i de samlede administrative byrder.

2. På vej mod en lettelse af de administrative byrder.

Regeringen har indført en ny systematisk målemetode for at få reduceret de administrative byrder - AMVAB³. Metoden afløser de tidligere Modelvirksomheder, fordi denne metode ikke kunne levere den detaljerede viden, der er nødvendig, hvis udviklingen i byrderne skal opgøres bredt for hele den erhvervsrettede regulering⁴. AMVAB gør det muligt at måle byrderne i kroner og ører for specifikke regler. Derved er den ligeledes et stærkere redskab til at pege på regelforenkling end Modelvirksomhederne.

Økonomi- og Erhvervsministeriet er på nuværende tidspunkt godt i gang med en total kortlægning og måling af de administrative byrder ved hver enkelt erhvervsrettet lov eller bekendtgørelse inden for alle ministerier. Arbejdet forventes afsluttet inden udgangen af 2005.

AMVAB er inspireret af en hollandsk model⁵. Holland har gennem lang tid haft fokus på de administrative byrders betydning for virksomhedernes konkurrenceevne. Samlet set har Holland i 2002 beregnet de administrative byrder til at udgøre ca. 3,6 pct. af BNP⁶. Ligesom i Danmark har Holland opstillet en målsætning om reduktion af de administrative byrder med 25 pct., dog allerede til opfyldelse i 2007. Holland har systematisk målt de administrative byrder og har på det grundlag allerede fundet potentielle lettelser for 18 pct., som svarer til en reduktion af de administrative byrder på ca. 3 mia. euro i 2007⁷. I den videre proces er der nu fastlagt handlingsplaner for reduktionen af de administrative byrder for hvert enkelt ministerium⁸.

AMVAB viser, hvor byrderne trykker

Erfaringerne fra Holland viser, at det er muligt at opnå en betydelig reduktion af de administrative byrder. Men det kræver en systematisk indsats over for både nye og eksisterende administrative byrder.

AMVAB-metoden sætter tal på byrderne ved lovenes enkeltdele. På den måde vises detaljeret, hvilke dele af en lov, som giver de største administrative byrder for virksomhederne. Fremgangsmåden i metoden er først at kortlægge, hvilke administrative pligter, en lov indeholder. Derefter spørges en gruppe virksomheder, hvor lang tid og hvor mange penge de bruger på de enkelte administrative aktiviteter. Man finder på den måde ud af, hvilken betydning lovkravene har for virksomhederne.

Figur 2.1 nedenfor illustrerer AMVAB-metodens opbygning med udgangspunkt i nedbrydningen af momsloven.

³ Den foreløbige fordeling af de administrative byrder pr. ministerium, på baggrund af den tidligere metode, er nærmere beskrevet i Erhvervslivet og reguleringen 2002/2003.

⁴ For en nærmere beskrivelse af Modelvirksomhederne henvises til *Erhvervslivet og reguleringen 2000/2001 og Erhvervslivet og reguleringen 2002/2003*

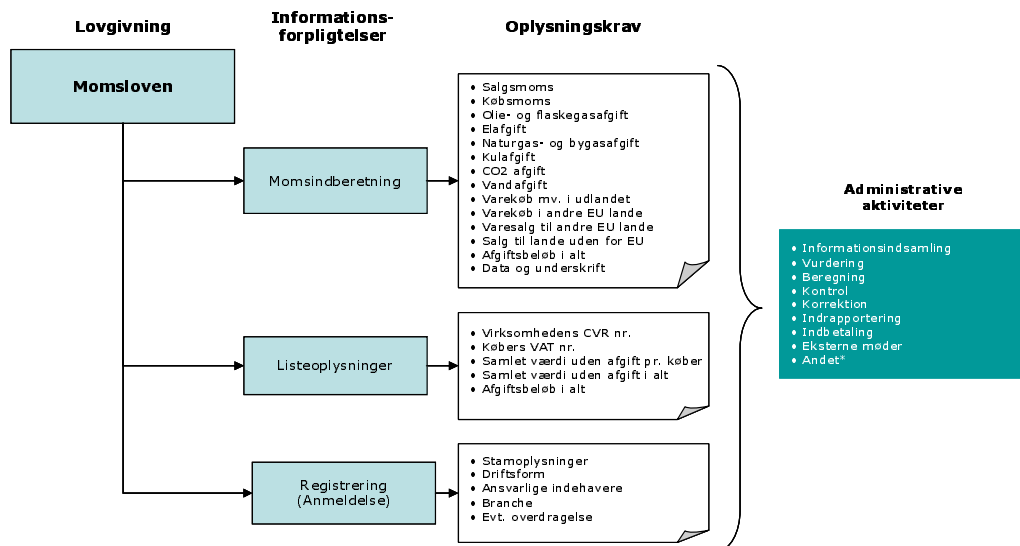
⁵ Den hollandske metode betegnes også SCM-metoden (Standard Cost Model).

⁶ Ministry of Finance (2004): *More leeway for business thanks to fewer burdens*.

⁷ Tallet udtrykker bruttoreduktionen.

⁸ *Headlines Dutch Cabinet letter* (march 2005).

Figur 2.1: Nedbrydning af momsloven via AMVAB-metoden

* Kategorien "andet" dækker over distribution, arkivering mv.

AMVAB-metoden beskriver således virksomhedernes pligt til at stille informationer til rådighed for myndigheder eller tredjepart. Hver af disse *informationsforpligtelser* består af en række oplysninger, som virksomhederne har pligt til at stille til rådighed – disse betegnes *oplysningskrav*. For at kunne give de pågældende oplysninger skal virksomhederne gennemføre en række *administrative aktiviteter* (fx indsamling af informationer i virksomheden). Disse aktiviteter kræver både et internt ressourceforbrug i form af medarbejdernes tidsforbrug og ofte også et eksternt ressourceforbrug i form af udgifter til revisorer, eksterne eksperter og lignende. Samlet set er de administrative omkostninger ved en regel de omkostninger, som er forbundet med at skulle gennemføre de forskellige administrative aktiviteter.

Når det er opgjort, hvor lang tid det tager at gennemføre en given opgave, bliver det efterfølgende afdækket, hvor mange gange om året virksomheden skal gennemføre opgaven. Desuden undersøges det hvor mange virksomheder, der årligt bliver berørt af opgaven. På den baggrund er det muligt at lave en opregning af, hvad de samlede administrative omkostninger ved en regel er på samfundsniveau.

På baggrund af målingerne kan man efterfølgende opgøre, hvor stor en andel af de samlede byrder hvert ministerium er ansvarlig for. Samtidig kan det opgøres, hvor meget de hver især skal reducere med i kroner og ører for at opfylde målsætning for reduktion af de administrative byrder med op til 25 pct. i 2010. Ud over et billede af de samlede byrder for hvert enkelt ministerium, peger målingerne samtidig på de konkrete steder, hvor en forenkling af reglerne umiddelbart vil have størst effekt for virksomhederne.

En anden vigtig information, som AMVAB-målingerne giver, er, om de administrative byrder følger af dansk eller europæisk/international lovgivning. Det sker ved at dele reglerne op i A-, B- og C-regulering. A-regulering bruges for regler, som udelukkende er en følge af internationale forpligtigelser fx EU-regler. B-regulering er regler, hvor formålet er fastlagt på fx EU-niveau, men hvor ansvaret for den praktiske udformning er en national opgave. C-regulering er udelukkende nationale regler. Opdelingen betyder, at man efterfølgende i højere grad kan målrette forenklingssindsatsen på det niveau, hvor reglerne er vedtaget.

Nødvendigt med systematisk analyse af målingerne for at få forenklinger

Både de danske og hollandske erfaringer har vist, at AMVAB-målingerne er et godt redskab til at igangsætte systematisk regelforenkling. Som et første skridt til at indføre AMVAB-metoden i Danmark blev der gennemført tre pilotmålinger (af Årsregnskabsloven, Lov om Danmarks Statistik og Momsloven). Pilotprojekterne har haft stor betydning for udviklingen af metoden. Samtidig har de første målinger dannet baggrund for en systematisk gennemgang og analyse af de enkelte love. Det sidste led i en systematisk gennemgang er at gennemføre de potentielle forenklinger administrativt eller gennem en politisk beslutning. Den systematiske gennemgang af pilotmålingerne har således vist potentielle lettelser på ca. 10 – 25 pct. inden for de tre lovområder. En AMVAB-måling af et lovområde bør således være en integreret del af et samlet regelforenklingsforløb. Tallene for de samlede administrative byrder på de målte områder og de potentielle lettelser fremgår af tabel 2.1.

Tabel 2.1 Omkostninger og potentielle lettelser på 3 love

Reguleringsområde	Administrative omkostninger	Potentielle lettelser	Andel af målte byrder
Årsregnskabsloven	4.489 mio. kr.	1.150 mio. kr.	26 %
Momsloven	354 mio. kr.	67,6 mio. kr.	19 %
Lov om Danmarks Statistik	163 mio. kr.	14,2 mio. kr.	9 %

Note: alle tal er *eksklusiv* lovenes andel af omkostningerne ved bogføringsloven. Desuden er der tale om *potentielle* administrative lettelser, hvor det endnu ikke er endeligt afklaret, om de administrative lettelser kan eller bør realiseres.

Af tabellen fremgår det, at årsregnskabsloven samlet tegner sig for administrative byrder på ca. 4,5 mia. kr. årligt. Heraf udgør virksomhedernes omkostninger til lovpligtig revision af årsregnskabet ca. 3,2 mia. kr. årligt. På dette område er der identificeret potentielle lettelser på ca. 1 mia. kr. Regeringen vil i 2005 komme med et forslag om en reduktion af den lovpligtige revision for små selskaber. Det kan således forventes, at bl.a. en forenkling af årsregnskabsloven vil kunne medføre en væsentlig reduktion i de administrative byrder.

AMVAB-målingen af afregning af moms viser samlede administrative omkostninger på 354 mio. kr. årligt. På baggrund af en systematisk gennemgang af resultaterne har det været muligt at finde potentielle lettelser på ca. 67 mio. kr. årligt. Afskaffelse af virksomhedernes pligt til at beregne og fradrage importmoms på momsangivelsen, når de har fuld fradragsret ved importerede varer, er et af de steder, hvor det gøres lettere for virksomhederne.

Endelig viser målingen af Lov om Danmarks Statistik samlede administrative byrder på ca. 163 mio. kr. årligt. Der er udarbejdet en handlingsplan, som skal nedbringe byrderne på området med ca. 9 pct. i 2005. Initiativerne retter sig især mod indberetninger fra virksomhederne i forbindelse med import og eksport i EU (Intrastat). Samtidig arbejdes der på at udvikle digitale løsninger, som skal gøre indberetninger og administrationen nemmere.

De administrative byrder ved Økonomi- og Erhvervsministeriets og Skatteministeriets lovgivning

De første AMVAB-målinger er ved at være afsluttet. Målingerne dækker i første omgang de administrative byrder på Skatteministeriets og Økonomi- og Erhvervsministeriets område. Det skønnes i den forbindelse, at lovgivningen på Skatteministeriets og Økonomi- og Erhvervsministeriets område tilsammen står for størstedelen af de samlede byrder for virksomhederne. Målingerne tyder på, at der siden 2001 er sket et mindre fald i de administrative byrder. Det er dog først, når målingerne er gennemført for alle ministeriers erhvervsrettede lovgivning, at de samlede administrative byrder kan opgøres endeligt. Byrderne ved Skatteministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriets lovgivning kan ændre sig i takt med,

at de øvrige ministeriers målinger gennemføres. Der kan fx vise sig at være lovgivning på de andre ministerområder, som skal ses i sammenhæng med lovgivningen på Skatteministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriets område.

Ser man nærmere på Økonomi- og Erhvervsministeriets regulering, så er der tale om regulering, som dels berører erhvervslivet bredt, og som dels berører enkelte brancher. Både årsregnskabsloven og bogføringsloven regulerer fx begge erhvervslivet bredt. Det er også her, at hovedparten af Økonomi- og Erhvervsministeriets administrative omkostninger ligger, hvilket bl.a. fremgår af tabel 2.2., som giver et overblik over ministeriets ti mest byrdefulde love. Andre områder, som fx reguleringen af det finansielle område eller søfartserhvervet, er derimod branchespecifik regulering. Tabellen viser desuden, at de ti mest byrdefulde love tilsammen udgør ca. 95 pct. af de samlede omkostninger på ministeriets område. På den baggrund vil forenkling af disse regler have stor betydning for at nå målet om at reducere de administrative byrder med op til 25 pct.

Tabel 2.2. De 10 mest byrdefulde love på Økonomi- og Erhvervsministeriets område

Lov	Samlede omkostninger	
	Samfunds-niveau (mio. kr./år)	Andel af samlede omkostninger (pct.)
Bekendtgørelse af lov om erhvervsdrivende virksomheders aflæggelse af årsregnskab mv. (årsregnskabsloven) (LBK nr. 196 af 23/03/2004)	5.932,7	67,3%
Bekendtgørelse af lov om finansiel virksomhed (LBK nr. 686 af 25/06/2004)	701,1	7,9%
Bekendtgørelse af lov om aktieselskaber (LBK nr. 9 af 09/01/2002)	416,2	4,7%
Bekendtgørelse af lov om anpartsselskaber (LBK nr. 10 af 09/01/2002)	331,4	3,8%
Bekendtgørelse af lov om omsætning af fast ejendom (LBK nr. 691 af 02/07/2003)	287,1	3,3%
Bekendtgørelse af lov om værdipapirhandel mv. (LBK nr. 1269 af 19/12/2003)	192,4	2,2%
Bekendtgørelse af lov om Danmarks Statistik (LBK nr. 1189 af 21/12/1992)	163,1	1,8%
Bekendtgørelse af lov om sikkerhed til søs (LBK nr. 627 af 26/07/2002)	135,2	1,5%
Bekendtgørelse af byggelov (LBK nr. 452 af 24/06/1998)	119,8	1,4%
Bogføringslov (LOV nr. 1006 af 23/12/1998)	110,7	1,3%
Top-10 i alt	8.389,7	95,1%
I alt for Økonomi- og Erhvervsministeriet	8.821,4	100%

Store dele af Skatteministeriets regulering er kendetegnet ved at berøre alle danske virksomheder. Det gælder fx området for skattepligtig indkomst, som regulerer opgørelsen og indberetningen af virksomhedernes skattepligtige indkomst og skatteregnskab, herunder også betalinger af skat og forskudsregistrering. Mindstekravsbekendtgørelsen står for hovedparten af omkostningerne inden for dette område, hvilket fremgår af tabel 2.3. Ligeledes udgør området for indirekte skatter et væsentligt reguleringsområde inden for Skatteministeriets område, hvor der er tale om lovgivning, som bredt regulerer virksomhederne. Inden for dette område er det specielt momsloven og toldloven, som medfører administrative omkostninger for virksomhederne. En mindre del af Skatteministeriets regulering er mere sektorspecifik, idet de fx berører virksomheder med en specifik type produktion. Det gælder fx visse af miljø- og punktafgifterne, samt de regler der regulerer de finansielle virksomheders indberetningspligt af

kundeengagementer. Tabellen viser, at de 10 mest byrdefulde love på Skatteministeriets område udgør ca. 87 pct. af ministeriets samlede omkostninger.

Tabel 2.3. De 10 mest omkostningsfulde love på Skatteministeriets område

Lov	Administrative omkostninger	
	Samfundsniveau (mio. kr.)	Andel af samlede omkostninger (pct.)
Mindstekravsbekendtgørelsen (BEK nr. 1068 af 17/12/1999)	3.030,0	38,0 %
Skattekontrolloven (LBK nr. 869 af 12/08/2004)	1.353,6	17,0 %
Momsloven (LBK nr. 703 af 08/08/2003)	1.041,8	13,1 %
Toldloven (LBK nr. 765 af 05/07/2004)	647,3	8,1 %
Kildeskatteloven (LBK nr. 678 af 12/08/2002)	503,3	6,3 %
Pensionsbeskatningsloven (LBK nr. 816 af 30/09/2003)	204,2	2,6 %
Lov om registreringsafgift af motorkøretøjer mv. (LBK nr. 977 af 02/12/2002)	78,2	1,0 %
Lov om afgift af lønsum mv. (LBK nr. 739 af 03/09/2002)	38,7	0,5 %
Selskabsskatteloven (LBK nr. 111 af 19/02/2004)	36,0	0,5 %
Lov om afgift af visse emballager mv. (LBK nr. 101 af 13/02/2001)	34,0	0,4 %
Top-10 i alt	6.966,9	87,3 %
I alt for Skatteministeriet	7.981,5	100 %

I forbindelse med AMVAB-målingerne er antallet af erhvervsrelevante love og bekendtgørelser for de to ministerier blevet opgjort, hvilket fremgår af tabel 2.4.

Tabel 2.4. Antal erhvervsrelevante love mv., der indgår i AMVAB-målingen for Skatteministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet

	Antal love	Antal bekendtgørelse etc.	Antal infopligter	Antal oplysningskrav
Skatteministeriet	75	99	413	1.432
Økonomi- og Erhvervsministeriet	67	319	1.878	3.667
I alt	142	418	2.291	5.099

Tabellen viser, at ministerierne har næsten lige mange love, men at Økonomi- og Erhvervsministeriet har markant flere bekendtgørelser, informationsforpligtigelser og oplysningskrav. Grunden til, at der findes flere bekendtgørelser på Økonomi- og Erhvervsministeriets område skyldes ministeriets store andel af sektorspecifik erhvervslovgivning. Antallet af informationsforpligtigelser og oplysningskrav siger i sig selv dog ikke noget om omfanget af de administrative omkostninger. De samlede administrative omkostninger for Skatteministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet på baggrund af AMVAB-målingerne fremgår af tabel 2.5.

Tabel 2.5. De administrative omkostninger ved Skatteministeriets og Økonomi- og Erhvervsministeriets erhvervsrelaterede lovgivning

	Administrative omkostninger i august 2004 (mio. kr./år)	ABC-regulering (i pct.) – gældende for august 2004		
		A international/EU	B international/EU	C national
Skatteministeriet	7.982	9%	5%	87%
Økonomi- og Erhvervsministeriet	8.821	38%	14%	49%
I alt for SKM og ØEM	16.803	24%	9%	67%

Note: De samlede administrative omkostninger kan først endeligt konsolideres, når der er gennemført AMVAB-målinger på alle ministerområder

Tabellen viser, at Skatteministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriets erhvervsrelaterede lovgivning i august 2004 tilsammen indeholder administrative omkostninger for 16,8 mia. kr. Sammenholdt med størrelsen af de administrative byrder i 2004, tyder det umiddelbart på, at der er sket et mindre fald i de administrative byrder siden november 2001. Det kan tilskrives lettelse på Skatteministeriets område, samtidig med at udviklingen på Økonomi- og Erhvervsministeriets område stort set er uændret. Det samlede tal for ministerierne kan dog først opgøres, når AMVAB-målingerne for samtlige ministerier er gennemført.

Reduktionen på Skatteministeriets område er primært sket inden for områderne skattepligtig indkomst og indirekte skatter. Lettelsen ved skattepligtig indkomst skyldes hovedsageligt, at pligten til at afgive en kapitalforklaring i selvangivelsen for personligt erhvervsdrivende er blevet afskaffet. Lettelsen inden for de indirekte skatter skyldes primært, at reglerne om at føre kørebog for biler på gule nummerplader er afskaffet. Virksomhedernes ansatte brugte tidligere meget tid på dagligt at føre kørebog, så man kunne dokumentere, at bilen kun blev anvendt til erhvervsmæssige formål.

På Økonomi- og Erhvervsministeriets område er der gennemført forenklinger af bl.a. årsregnskabsloven. Denne reduktion er dog samtidig blevet modsvaret af nye regler med administrative byrder. Det skyldes bl.a. bekendtgørelsen om god skik for finansielle virksomheder, der skal sikre, at finansielle virksomheder handler redeligt og loyalt over for deres kunder. Desuden er der kommet en ny bekendtgørelse om søfarendes hviletid. Bekendtgørelsen er udarbejdet med baggrund i en international konvention og er et resultat af en aftale mellem søfartserhvervets europæiske parter. Bekendtgørelsen indebærer, at der hver måned skal udarbejdes og registreres hviletidsskemaer for hver enkelt ansat.

Tabel 2.5 viser samtidig, at lovgivningen på Skatteministeriets område hovedsagelig er national lovgivning (87 pct.). Det betyder, at Skatteministeriet for størstedelen af deres lovgivning har mulighed for at foretage forenklinger, som ikke kræver koordinering med internationale eller europæiske organisationer. Modsat er lovgivningen i Økonomi- og Erhvervsministeriet er i langt højere grad end for Skatteministeriet bundet op på europæiske eller internationale regler. Den såkaldte A- og B-regulering udgør således 52 pct. af ministeriets erhvervsrettede lovgivning. Det betyder, at muligheden for at foretage regelforenkling af Økonomi- og Erhvervsministeriets lovgivning i stor grad afhænger af regler vedtaget på internationalt eller europæisk niveau.

Økonomi- og Erhvervsministeriet forventer i 2005 at fremlægge en række forenklingsforslag, som indebærer ændringer af reglerne i bl.a. årsregnskabsloven, herunder en reduktion af revisionspligten for visse små virksomheder, bogføringsloven, revisorloven, selskabslovene og lov om finansiel virksomhed.

Derudover vil der ske en række forenklinger af reglerne for el- og gassikkerhed samt bygge- og anlægsvirksomhed, ligesom der vil ske en reduktion af virksomhedernes indberetningsbyrde til Danmarks Statistik. Det skønnes, at forenklingerne vil kunne medføre administrative lettelser for virksomhederne for op mod 2 mia. kr.

3. Bedre regulering på internationalt niveau – bedre vilkår for danske virksomheder

AMVAB-målingens opdeling i ABC-regulering viser, at store dele af de administrative byrder skyldes regler, der er vedtaget i fx EU eller FN. Regeringen lægger vægt på at påvirke kvaliteten af EU-reglerne og det internationale arbejde med bedre regulering positivt.

Ligesom i den nationale beslutningsproces er det væsentligt, at konsekvenserne for virksomheder og borgere rundt om i Europa analyseres, når der laves nye regler i EU. Det gør det muligt at undgå utilsigtede byrder i den endelige lovgivning, når den træder i kraft nationalt. Samtidig er det naturligvis vigtigt at have fokus på de eksisterende regler, som giver virksomhederne problemer i dagligdagen. Dette skal ske ud fra et balanceret hensyn til beskyttelsesniveauet for miljø, sundhed og forbrugere. Ved at gå aktivt ind i forbedringerne af de regler, som bl.a. kan henføres til EU, kan rammevilkårene og konkurrenceevnen for de danske virksomheder forbedres.

De administrative byrder skal måles i EU

For at forbedre konkurrenceevnen og gøre livet lettere for virksomhederne er de administrative byrder et vigtigt emne i EU. I foråret 2004 opfordrede de europæiske stats- og regeringschefer derfor Kommissionen til at udvikle en metode til at måle de administrative byrder i EU. Målemetoden blev drøftet mere indgående af finansministrene i efteråret 2004 under det hollandske formandskab. Finansministrene opfordrede til, at der blev iværksat pilotmålinger for at afprøve metoden, samt at Kommissionen og Medlemsstaterne overvejer, om der på et senere tidspunkt kan opstilles kvantitative mål for reduktionen af de administrative byrder. Både udviklingen af en fælles metode til måling af de administrative byrder i EU og kvantitative mål for reduktionen i de administrative byrder, er præget af det arbejde, som foregår herhjemme.

EU-regler forenkles

Sideløbende med arbejdet omkring en fælles europæisk målemetode har de europæiske økonomi- og erhvervsministre i efteråret identificeret 15 regelsæt, som skal tænkes ind i Kommissionens rullende forenklingsprogram. For Danmark har det bl.a. været vigtigt, at der blev sat fokus på statistikområdet, hvor de nationale AMVAB-målinger har vist, at de væsentligste byrder er forankret på europæisk niveau. Kommissionen har allerede i deres arbejdsprogram for 2005 medtaget nogle af de forslåede regler i deres kommende regelforenklingsarbejde. Af boks 3.1 fremgår de regler, som de europæiske økonomi- og erhvervsministre har udpeget til regelforenkling.

Boks 3.1: De 15 reguleringsområder, som foreslås forenklet

- Direktiv om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler (97/414/EØF)
- Direktiv om årsregnskaberne for visse selskabsformer (78/660/EØF)
- Direktiv om enkeltmandsselskaber med begrænset ansvar (89/686/EØF)
- Direktiv om bortskaffelse af olieaffald (75/439/EØF)
- 2 direktiver om affald (75/442/EØF og 91/156/EØF)
- Direktiv om farligt affald (91/689/EØF)
- Direktiv om forbrænding af affald (2000/76/EØF)
- Direktiv om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om mærkning af og præsentationsmåder for levnedsmidler samt om reklame for sådanne levnedsmidler (2000/13/EØF)
- 2 direktiver om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om motordrevne køretøjer (71/320/EØF) og (76/756/EØF)
- Direktiv om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om byggevarer (89/106/EØF)
- Direktiv om medicinske anordninger (93/42/EØF)
- Direktiv om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om trykbeholdere (87/404/EØF)
- Direktiv om iværksættelse af foranstaltninger til forbedring af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed under arbejdet (89/391/EØF)
- Forordning om statistik over erhvervsstrukturer (EØF/58/97)
- Forordning om statistikker over udveksling af goder mellem medlemsstater (EØF/3300/91)

Kilde: Konklusioner fra konkurrencerådsmøde d. 25. november 2004

Medlemsstaterne samarbejder om målemetode for at nå bedre resultater

Stadig flere lande anser de administrative byrder som et væsentligt samfundsøkonomisk problem. Ud over samarbejdet i formelt regi, som fx EU og OECD, er det nyttigt, at landene uformelt udveksler erfaringer, foretager sammenligninger og samarbejder om regelforenklingsinitiativer på nationalt niveau.

Danmark har derfor været med til at igangsætte et tværnationalt netværk i 2003 med deltagelse af bl.a. Holland, Sverige, Norge, Belgien, Storbritannien, Ungarn og Estland. Formålet med netværket er at udbrede en metode til at måle de administrative byrder, som grundlæggende er identisk med de hollandske og danske metoder⁹. For Danmark har samarbejdet bl.a. betydet en kvalitetssikring af den nationale AMVAB-metode. De erfaringer, som bliver gjort i de uformelle netværk, er samtidig en inspiration til arbejdet med administrative byrder i EU og OECD.

Europæisk sammenligning af momsregulering

På baggrund af udviklingen af den fælles metode har det været muligt at lave en sammenligning af de administrative byrder ved momsreguleringen. Sammenligningen er gennemført ud fra målinger af momsreguleringen i Norge, Sverige, Holland og Danmark, jf. tabel 3.1.

Tabel 3.1. Administrative konsekvenser af momsreguleringen i fire europæiske lande

	Årlige omkostninger (pr. land)	Årlige administrative byrder (gnsn. pr. virksomhed)
Danmark	51 mio. euro	180 euro
Norge	111 mio. euro	430 euro
Holland	797 mio. euro	344 euro
Sverige	289 mio. euro	807 euro

Note: Visse forskelle i opgørelserne betyder, at tallene ikke er fuldstændig sammenlignelige.

Selvom tallene ikke er fuldstændig sammenlignelige, viser de, at den danske momsregulering medfører færrest administrative omkostninger. Det skyldes bl.a., at Danmark, som det eneste land, kun har én momssats. Samtidig indberetter en typisk dansk virksomhed kun moms fire gange om året, hvorimod en

⁹ Det første resultat af arbejdet har været at fastlægge en fælles metodetramme for måling af de administrative byrder for virksomhederne. Denne er beskrevet i en fælles manual, se www.compliancecosts.com.

svensk virksomhed til sammenligning indbetaler moms 12 gange om året. Resultaterne af sammenligningen giver et godt overblik og masser af nyttig information. Samtidig er det et værktøj for det enkelte land til at finde potentielle forenklinger. Selvom tallene for Danmark falder godt ud, er det dog ikke ensbetydende med, at omkostningerne ikke kan reduceres yderligere. Det viser den nationale AMVAB-måling på momsområdet, der peger på muligheder for en lettelse af byrderne med 19 pct.

4. Konsekvenser af nye love og bekendtgørelser i 2003/04

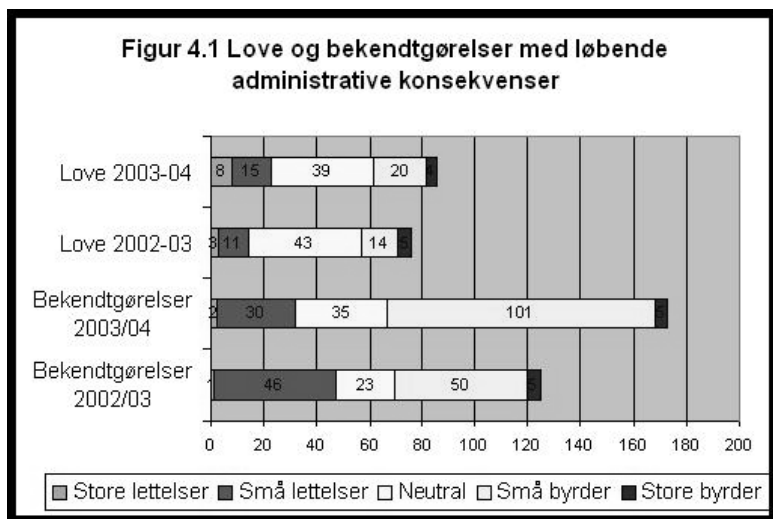
Størrelsen af de administrative byrder afhænger naturligvis ikke kun af den eksisterende lovgivning, men påvirkes i høj grad også af de nye love og regler, som kommer til. Økonomi- og Erhvervsministeriet har opgjort de nye love og bekendtgørelser fra folketingsåret 2003/04 der har administrative konsekvenser. I folketingsåret 2003/04 blev der vedtaget i alt 228 love og udstedt 1.001 bekendtgørelser. Opgørelsen dækker både over de positive og negative konsekvenser for virksomheder og giver dermed et overordnet billede af udviklingen i antallet af nye regler, der ændrer ved rammerne for erhvervslivet. Opgørelsen af de administrative konsekvenser for nye regler sker gennem Økonomi- og Erhvervsministeriets virksomhedspaneler¹⁰. Fremover vil de forventede administrative konsekvenser ved nye regler blive vurderet i virksomhedspanelerne baseret på AMVAB-metoden.

Ud over de administrative byrder har nye love og regler også erhvervsøkonomiske konsekvenser, der kan have en betydning for danske virksomheders konkurrenceevne. De erhvervsøkonomiske konsekvenser opgøres som direkte, afledte og strukturelle konsekvenser. De *direkte konsekvenser* er de umiddelbare udgifter eller indtægter, der følger af loven, og som modsvares af en provenuvirkning for det offentlige, fx skatter og afgifter. De *afledte konsekvenser* er andre umiddelbare udgifter eller indtægter, der følger af loven, som *ikke* modsvares af en direkte provenuvirkning for det offentlige. En negativ afledt virkning kan fx være udgifter til særlige miljøforanstaltninger, som sikrer, at virksomheden efterlever bestemte lovkrav på miljøområdet. Endelig er de *strukturelle konsekvenser*, der ikke har en umiddelbar virkning på virksomhedernes omkostninger, fx medarbejdernes kvalifikationer, konkurrencesituationen på markedet og adgang til risikovillig kapital.

Sammenlignet med året før er der sket en stigning i antallet af nye love og bekendtgørelser, som forventes at medføre administrative og erhvervsøkonomiske konsekvenser. Antallet i sig selv siger dog ikke noget om den konkrete udvikling i de administrative byrder, da det ikke udtrykker de faktiske konsekvenser.

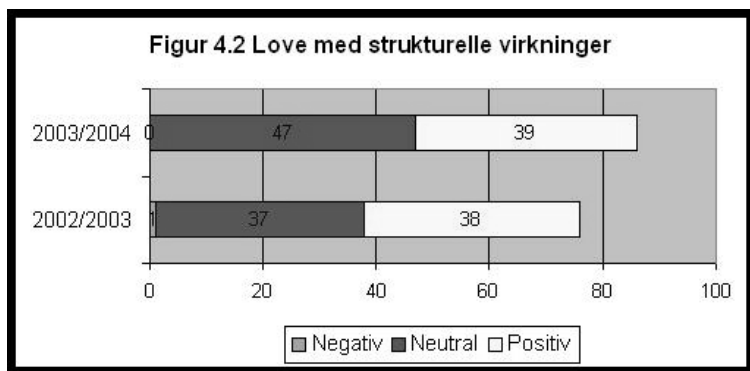
Som det fremgår af figur 4.1, er der sket en stigning i antallet af love med store løbende lettelser. Dog er der sket en stigning i antallet af love med små løbende byrder for erhvervslivet, men der er samtidig færre love med store byrder. Samlet set medfører 23 love lettelser, heraf medfører 8 store lettelser. Til sammenligning medfører i alt 24 love byrder, hvor af størstedelen forventes at medføre små løbende byrder. Den største isolerede stigning er således sket inden for antallet af love med store lettelser.

¹⁰ De nye love og regler, som er vedtaget i folketingsåret 2003/04 på Skatteministeriets og Økonomi- og Erhvervsministeriets område indgår samtidig i AMVAB-målingerne.

Udviklingen i antallet af bekendtgørelser med administrative konsekvenser viser imidlertid, at der er kommet markant flere bekendtgørelser med små byrder. Antallet af bekendtgørelser med store byrder er dog uændret fra det foregående år og ligger fortsat på fem. Som nævnt, siger antallet dog ikke i sig selv noget om den konkrete udvikling i de administrative byrder.

Opgørelsen fra folketingsåret 2003/04 viser et fortsat højt antal af love med positive strukturelle virkninger i forhold til erhvervslivets konkurrenceevne. Det fremgår af nedenstående figur 4.2., at 39 love forventes at have en positiv virkning, og ingen love har negative strukturelle virkninger.

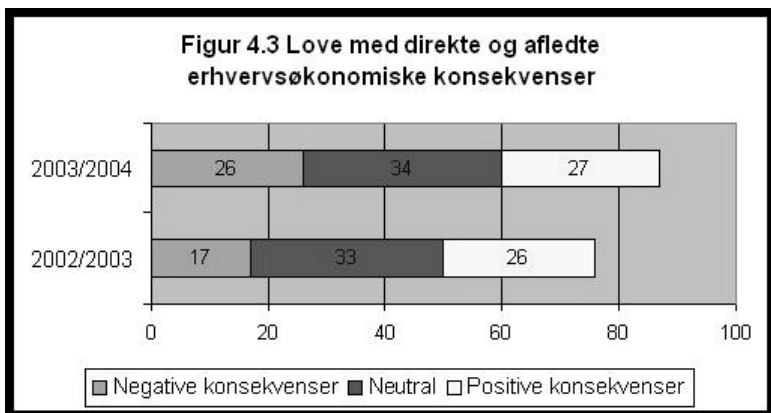

En række af de love, som forventes at medføre positive strukturelle virkninger for erhvervslivet, er fx reduktion af skatten på arbejdsindkomst, som forventes at medføre en stigning i arbejdsudbuddet og dermed lettere adgang til arbejdskraft. Desuden har virksomhederne fået bedre muligheder for at fradrage betalinger til forskningsinstitutioner. Virksomhederne får derved nemmere adgang til forskning og veluddannet arbejdskraft.

Som det fremgår af figur 4.3, vedtog Folketinget i 2003/04 samlet set næsten samme antal love med positive direkte og afledte erhvervsøkonomiske konsekvenser som i 2002/03. Samlet set forventes lovene fra folketingsåret 2003/04 at medføre en direkte omkostningslettelse i 2005. Dette bygger på beregninger af de love, hvor det har været muligt at kvantificere konsekvenserne i kroner og ører¹¹. Bl.a. forventes en

¹¹ De forventede konsekvenser kunne opgøres for 9 love, hvoraf 2 medfører såvel positive, som negative konsekvenser.

nedsættelse af ejendomsskattebetalingen på landbrugsejendomme at give virksomhederne en besparelse på ca. 51 mio. kr. i 2005. I samme periode er der dog også kommet flere love med negative erhvervsøkonomiske konsekvenser.

5. Øget indsats skal skabe synlige resultater

Regeringen ønsker, at den offentlige sektor og EU skal give danske virksomheder et fornuftigt og effektivt spillerum. Det skal bl.a. ske ved at lette de administrative byrder for virksomhederne. Selvom udviklingen umiddelbart ser ud til at bevæge sig i en positiv retning, er det forsat nødvendigt med en effektiv indsats. Rammerne for indsatsen er bl.a. beskrevet i regeringsgrundlaget 'Nye mål' fra februar 2005. Nedenstående initiativer indgår i regeringens styrkede indsats:

Øget fokus på ny lovgivning

Det hjælper ikke meget at fjerne eksisterende regler med store administrative byrder, hvis der kommer nye regler til med store administrative byrder. Regeringen vil derfor fremover sætte øget fokus på byrderne i forbindelse med tilrettelæggelsen af ny lovgivning. Alle nye love og bekendtgørelser med væsentlige administrative byrder vil derfor fremover blive forelagt regeringens økonomiudvalg. Gennem en behandling i regeringens økonomiudvalg sættes der således øget fokus på den betydning, de administrative byrder har for Danmarks økonomiske politik.

Systematisk regelforenkling er afgørende

Det er nødvendigt at følge op på målingerne af de administrative byrder med en systematisk analyse og gennemgang af mulighederne for forenkling og digitalisering. Det er klart, at målingerne ikke i sig selv fører til færre administrative byrder. Til gengæld er de et helt centralt værktøj til at finde de konkrete områder, hvor der mest effektivt kan forenkles og digitaliseres. Alle målingerne fra ministerierne med erhvervsrettet lovgivning skal således følges op af en systematisk regelforenklingsindsats. Det betyder, at ministerierne gennemgår deres lovgivning for at finde administrative lettelser, som kan indgå i regeringens handlingsplan for regelforenkling og administrative lettelser.

Målrettet dialog med erhvervslivet

Som led i den systematiske gennemgang er det vigtigt at inddrage dem, som reglerne berører. Da erhvervslivet ved, hvor 'skoen trykker', kan de også komme med gode bud på, hvordan reglerne kan forenkles. Der er derfor ved at blive nedsat forenklingsgrupper (byrdekomiteer) under de ministerier, der har meget erhvervsrettet lovgivning. Det drejer sig bl.a. om Skatteministeriet, Miljøministeriet, Beskæftigelsesministeriet, Fødevareministeriet samt Økonomi- og Erhvervsministeriet. Grupperne er sammensat af virksomheder, repræsentanter fra brancheorganisationer og myndighederne. Målet er, at

grupperne bidrager med forslag til regelforenklinger og øget brug af digitalisering. Derudover skal alle virksomheder have mulighed for at komme med forslag til forenklinger. Der oprettes derfor også en såkaldt 'byrdebrevkasse' via Virk.dk, hvor virksomheder elektronisk kan indsende forslag til forenklinger.

Konkrete tiltag, som skal føre til mindre administration

Regeringen vil løbende udvælge et antal fokusområder for regelforenkling. I første omgang har regeringen sat fokus på årsregnskabsloven, momsreglerne, Danmarks Statistik, sygedagpengereglerne, indberetning af landbrugsstøtte og bygningsreglementet. Regeringen vil som led heri fremsætte et forslag om reduktion af den lovpligtige revision for små selskaber. Regeringen vil ligeledes fremsætte et forslag om forenkling af momsreglerne i 2005. Også virksomhedernes indberetningsbyrde til Danmarks Statistik, bl.a. i forbindelse med udenrigshandel, pålægger virksomhederne en byrde, som regeringen ønsker at reducere. Derudover vil regeringen undersøge muligheden for at reducere byrderne i forhold til bl.a. sygedagpengeområdet, statistikindberetning til landbrugsstøtte og bygningsreglementet.

Færre barrierer for digital forvaltning

Digital forvaltning er en af de muligheder, som i stadig stigende grad kan være med til at sikre god service og mindske de administrative byrder for borgere, virksomheder og det offentlige. I forbindelse med regeringens hidtidige arbejde med digital kommunikation har de danske ministerier allerede ændret 344 bestemmelser, som unødigt hindrer digital kommunikation¹². En ny dansk undersøgelse viser samtidig, at der i Folketingsåret 2003/04 var barrierer for digital forvaltning i nogle af alle nye danske love på erhvervsområdet¹³. Barrierer kan være, at der stilles formkrav, som fx betyder, at det ikke er muligt at bruge digital signatur i stedet for en papirbaseret underskrift. Økonomi- og Erhvervsministeriet er derfor i gang med at udvikle en digital værktøjskasse, som skal være en hjælp til lovskriverne. Samtidig skal der også være fokus på, om de regler, som vedtages i EU, giver mulighed for digitalisering.

Åbenhed om strengere krav

Administrative byrder stammer både fra international og fra national lovgivning. For at kunne fokusere indsatsen og sikre, at virksomhederne ikke pålægges unødige byrder, vil regeringen have større klarhed over, hvor de administrative byrder opstår. Stilles der fx strengere krav til danske virksomheder, end EU-reglerne foreskriver, har det ofte en negativ betydning for danske virksomheders konkurrenceevne. Fremover skal det derfor fremgå af bemærkningerne til nye danske lovforslag, om der i Danmark stilles strengere krav til virksomhederne, end reglerne fra fx EU kræver. Samtidig vil regeringen sætte øget fokus på de administrative byrder i forbindelse med gennemførelse af ny EU-lovgivning bl.a. ved en mere specifik og tidlig vurdering af disse byrder. Det skal gøre det muligt at påvirke kommende EU-regler på et tidligt tidspunkt.

Reduktionsmål på EU-niveau

En del af de regler, som kommer fra samarbejdet i EU, medfører administrative byrder. Fra dansk side har man derfor lagt vægt på, at byrderne i EU måles. For Danmark er det samtidigt vigtigt, at der arbejdes videre med at fastlægge kvantitative reduktionsmål for konkrete områder. Reduktionsmålene skal bidrage til, at der også på EU-plan kommer handling bag ordene.

Hermed slutter redegørelsen.

¹² Projekt Digital Forvaltning (2004); *Endelig afrapportering vedr. lovmoderniseringsarbejdet*

¹³ Erhvervs- og Selskabsstyrelsen (2005); *Bedre e-administrerbarhed – en temperaturmåling af e-administrerbarhed i nye danske love.*